

HN-002-002304

Seat No. _____

M. Com. (Sem. III) (CBCS) Examination

May/June – 2017

ECT - 3 : Accounting & Taxation - III
(Advanced Management Accounting - III)
(New Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 002304

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

૧ વિશ્વાસ લિ. ના ૨૦૧૪ અને ૨૦૧૫ના તુલનાત્મક પાકાં સરવૈયાં નીચે મુજબ છે : ૨૦

મૂડી-દેવાં	૨૦૧૪	૨૦૧૫	મિલકત-લેણાં	૨૦૧૪	૨૦૧૫
ઈક્વિટી શેરમૂડી			કાયમી મિલકતો	૧,૦૦,૦૦૦	૨,૨૦,૦૦૦
(દરેક રૂ. ૧૦નો)	૨૦,૦૦૦	૮૫,૦૦૦	રોકાણો	૨૦,૦૦૦	-
રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ			સ્ટોક	૫૪,૦૦૦	૪૦,૦૦૦
શેરમૂડી			દેવાદારો	૪૬,૦૦૦	૬૦,૦૦૦
(દરેક રૂ. ૧૦નો			બેન્ક સિલક	-	૨,૦૦,૦૦૦
૮ રૂ. ભરપાઈ)	૨૦,૦૦૦	-	નફા-નુકસાન ખાતું	૪૦,૦૦૦	૪,૦૦૦
મૂડી અનામત	૨૦,૦૦૦	-	ડિબેન્ચર વટાવ	-	૧,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૬૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦			
મૂડી પરત અનામત	-	૧૦,૦૦૦			
૧૦% ડિબેન્ચર	૨૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦			
લેણદારો	૨૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦			
દેવીહૂંડી	૨૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦			
કરવેરાની જોગવાઈ	૪૦,૦૦૦	૧,૦૦,૦૦૦			
ધસારાની જોગવાઈ	૨૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦			
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	૨૦,૦૦૦	-			
	૨,૬૦,૦૦૦	૫,૨૫,૦૦૦		૨,૬૦,૦૦૦	૫,૨૫,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

- (૧) વર્ષની શરૂઆતમાં કંપનીએ બધી કાયમી મિલકતો રૂ. ૧,૨૦,૦૦૦માં વેચી દીધી અને નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા કર્યો હતો.
- (૨) વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ રોકાણો ૨૫% નફાથી વેચી દીધા હતાં.
- (૩) આગળનાં વર્ષમાં સ્ટોકની કિંમત મૂળકિંમત કરતાં ૧૦% ઓછી આંકવામાં આવેલ હતી તે ૨૦૧૫થી મૂળકિંમતે દર્શાવવાનું નક્કી કરેલ છે. ૨૦૧૫ના રોજ સ્ટોક મૂળકિંમતે દર્શાવેલ છે.
- (૪) ચાલુ વર્ષની શરૂઆતમાં કંપનીએ કાયદાની જરૂરી જોગવાઈઓનું પાલન કરીને રિડી. પ્રેફ. શેર ૮% પ્રીમિયમથી પરત કરેલ છે. આ માટે સામાન્ય અનામતમાંથી જરૂરી રકમ મૂડી પરત અનામત ખાતે લઈ જવામાં આવી છે.
- (૫) મૂડી અનામતમાંથી કંપનીએ ઈક્વિટી શેરહોલ્ડરોને પૂરા ભરપાઈ થયેલા બોનસ શેર આપ્યા હતાં.
- (૬) વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ રૂ. ૧૦,૦૦૦ વચગાળાનાં ડિવિડન્ડના ચૂકવ્યા હતા અને રૂ. ૨૦,૦૦૦ કરવેરાના ચૂકવ્યા હતા.
ઉપરોક્ત માહિતીને આધારે કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતું પત્રક તેમજ ભંડોળ પ્રવાહપત્રક તૈયાર કરો.
(બધી જ ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવી.)

અથવા

- ૧ વિશ્વજીત લિ.ના તા. ૩૧-૩-૧૪ અને ૩૧-૩-૧૫ના રોજનાં પાકાં-સરવૈયાં ૨૦ નીચે મુજબ છે :

જવાબદારીઓ	૩૧-૩-૧૪	૩૧-૩-૧૫	મિલકતો	૩૧-૩-૧૪	૩૧-૩-૧૫
પ્રેફરન્સ શેરમૂડી			પાઘડી	૮૮,૦૦૦	૪૮,૫૦૦
(દરેક રૂ. ૧૦નો શેર			જમીન-મકાન	૨,૪૦,૦૦૦	૩,૭૫,૦૦૦
શેરદીઠ રૂ. ૭ ભરપાઈ)	૧,૦૫,૦૦૦	-	પ્લાન્ટ-યંત્રો	૨,૧૦,૦૦૦	૩,૦૦,૦૦૦
ઈક્વિટી શેરમૂડી			રોકાણો	૬૦,૦૦૦	-
(દરેક રૂ. ૧૦નો શેર)	૩,૦૦,૦૦૦	૪,૫૦,૦૦૦	સ્ટોક	૪૫,૦૦૦	૭૫,૦૦૦

શેર પ્રીમિયમ	૨૨,૫૦૦	૧૫,૦૦૦	દેવાદારો	૬૬,૦૦૦	૬૦,૦૦૦
સામાન્ય અનામત	૯૯,૦૦૦	૩૩,૫૦૦	લેણી હૂડીઓ	૧૫,૦૦૦	૧૫,૦૦૦
નફા-નુકસાન ખાતું	૫૨,૫૦૦	૧,૧૨,૫૦૦	રોકડ સિલક	૧૫,૦૦૦	૧૬,૫૦૦
૧૫%ના ડિબેન્ચર	-	૧,૫૦,૦૦૦	બેન્ક સિલક	-	૬૦,૦૦૦
બેન્ક ઓવરડ્રાફ્ટ	૩૦,૦૦૦	-			
લેણદારો	૭૫,૦૦૦	૯૦,૦૦૦			
કરવેરાની જોગવાઈ	૩૬,૦૦૦	૪૫,૦૦૦			
સૂચિત ડિવિડન્ડ	૩૦,૦૦૦	૫૪,૦૦૦			
	૭,૫૦,૦૦૦	૯,૫૦,૦૦૦		૭,૫૦,૦૦૦	૯,૫૦,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

- (૧) કંપનીએ જરૂરી કાયદાની જોગવાઈઓનું પાલન કરી રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરનાં નાણાં ૫% પ્રીમિયમ પરત કરેલ છે. આ માટે સામાન્ય અનામતમાંથી રૂ. ૧,૫૦,૦૦૦ મૂડી પરત અનામત ખાતે લઈ જવામાં આવેલ છે.
- (૨) ચાલુ વર્ષે કરવેરાની જોગવાઈ રૂ. ૪૬,૫૦૦ કરવામાં આવી છે.
- (૩) કંપનીએ મૂડી પરત અનામતમાંથી વર્તમાન શેર ધરાવનારાઓને બે શેરે એક શેર બોનસ તરીકે આપેલ છે.
- (૪) રોકાણો તેની વેચાણ કિંમત પર ૨૦% નફો મળે તે રીતે વેચવામાં આવ્યાં છે.
- (૫) ગઈ સાલના સૂચિત ડિવિડન્ડની ચૂકવણી ચાલુ વર્ષે કરવામાં આવી છે.
- (૬) વર્ષ દરમિયાન ૫%ના વટાવે ડિબેન્ચર બહાર પાડેલ છે.
- (૭) જમીન-મકાન પર રૂ. ૬૫,૦૦૦ અને પ્લાન્ટ-ચંત્રો પર રૂ. ૩૫,૦૦૦ની ધસારાની જોગવાઈ કરવાની છે.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી કાર્યશીલ મૂડીમાં ફેરફાર દર્શાવતું પત્રક અને ભંડોળ પ્રવાહપત્રક તૈયાર કરો.

૨ સોનલ લિ.ના તા. ૩૧-૩-૧૪ અને ૩૧-૩-૧૫ના રોજનાં પાકાં સરવૈયાં ૨૦
નીચે મુજબ છે :

મૂડી-દેવાં	૩૧-૩-૧૪	૩૧-૩-૧૫	મિલકત-લેણાં	૩૧-૩-૧૪	૩૧-૩-૧૫
ઈક્વિટી શેરમૂડી					
(દરેક રૂ. ૧૦નો)	૧૦,૦૦,૦૦૦	૭,૫૦,૦૦૦	સ્થિર મિલકતો	૧૩,૦૦,૦૦૦	૧૪,૮૦,૦૦૦
નફાનુકસાન ખાતું	૭,૦૦,૦૦૦	૩,૨૦,૦૦૦	રોકાણો	૧,૫૦,૦૦૦	૧,૨૦,૦૦૦
૮%ના ડિબેન્ચર	-	૫,૦૦,૦૦૦	સ્ટોક	૧,૦૦,૦૦૦	૧,૫૦,૦૦૦
લેણાદારો	૫૦,૦૦૦	૫,૧૦,૦૦૦	દેવાદારો	૧,૫૦,૦૦૦	૩,૫૦,૦૦૦
કરવેરાની જોગવાઈ	૧,૫૦,૦૦૦	૧,૭૦,૦૦૦	રોકડ-બેન્ક	૧,૨૦,૦૦૦	૮૦,૦૦૦
			પ્રાથમિક ખર્ચા	૮૦,૦૦૦	૬૦,૦૦૦
	૧૯,૦૦,૦૦૦	૨૨,૫૦,૦૦૦		૧૯,૦૦,૦૦૦	૨૨,૫૦,૦૦૦

વધારાની માહિતી :

- (૧) કંપની ધારાની કલમ ૭૭ મુજબ કંપનીએ પોતાની ઈક્વિટી શેરમૂડીનાં ૨૫% જેટલી મૂડી ભાવોભાવ બાયબેક કરી છે.
- (૨) રૂ. ૫૦,૦૦૦ની પડતર કિંમતનાં રોકાણો ૧૦,૦૦૦ના નફાથી વેચ્યા છે અને તે નફા-નુકસાન ખાતે જમા કરેલ છે.
- (૩) વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૮૦,૦૦૦ વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ચૂકવ્યું છે.
- (૪) સ્થિર મિલકતો પર રૂ. ૫૦,૦૦૦ ઘસારાની જોગવાઈ કરી છે.
- (૫) વર્ષ દરમિયાન રૂ. ૧,૪૦,૦૦૦નો આવકવેરો ચૂકવ્યો છે.

સોનલ લિ.નું હિસાબી ધોરણ-૩ મુજબ રોકડ પ્રવાહપત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

- ૨ હિસાબી ધોરણ-૩ મુજબ રોકડ પ્રવાહપત્રકનો નમૂનો તૈયાર કરો. ૨૦
- ૩ (અ) વી.આર.જી. લિ. એન્જિન સ્પેરપાર્ટ્સ બનાવે છે. તેનું પ્રથમ એકમ ૫ બનાવતાં માલસામાન ખર્ચ ૧,૦૦૦ રૂ. અને મજૂર કલાકો ૩૦૦ થાય છે. કલાકદીઠ મજૂરી પડતર રૂ. ૧૦ છે. ચલિત પડતર કલાકદીઠ રૂ. ૫ છે. જો ઉત્પાદન અંગે ૮૦% અધ્યયન વક્રની અસર હોય તો પ્રથમ ૧ એકમ અને ૪ એકમોનું ઉત્પાદન કરવાની કુલ પડતર અને સરેરાશ પડતર શોધો.
- (બ) S.Q.C.ના એક પ્રશ્નમાં $\bar{X}$ આલેખ માટે U.C.L. = ૪૧.૧૨ અને $\bar{x}$ = ૩૦.૫૮ છે. તો $\bar{X}$ આલેખ માટે L.C.L. શોધો જો $\bar{x}$ ની ૧૦ કિંમતો ૨૨, ૨૮, ૩૩, ૩૬, ૩૭, ૩૧, ૩૦, ૩૨, ૩૫, ૨૮ હોય તો ઉત્પાદન પ્રક્રિયા નિયંત્રણમાં છે કે નહિ તે જણાવો. (આલેખ વિના) ૫
- (ક) નિર્ણય વૃક્ષની મર્યાદાઓ સમજાવો. ૫

અથવા

- ૩ (અ) એક ફેક્ટરીમાં ત્રણ મશીન A, B અને C અનુક્રમે દરરોજના ૫ ૩૦૦૦, ૪૦૦૦ અને ૩૦૦૦ સ્કૂનું ઉત્પાદન કરે છે. મશીન A, B અને C અનુક્રમે ૪%, ૫% અને ૬% ખામીયુક્ત સ્કૂ ઉત્પાદિત કરે છે. યાદસ્થિત રીતે એક સ્કૂ ઉત્પાદિત સમૂહમાંથી પસંદ કરી તપાસતા ખામીયુક્ત જણાય છે. આ સ્કૂ મશીન B પર ઉત્પાદિત થયેલ હોય તેની સંભાવના શોધો.

- (બ) નીચેની માહિતી પરથી નેટવર્ક આકૃતિ દોરો અને આકૃતિમાં ડમી પ્રવૃત્તિ કેવી રીતે દર્શાવાય તે જણાવો :

પ્રવૃત્તિ	તરતની પુરોગામી પ્રવૃત્તિ
B	—
H	—
A	B
R	H
T	A, R
V	R
R	T
G	V

- (ક) માનવ સંપત્તિના હિસાબોના હેતુઓ જણાવો.

૪ ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે)

- (૧) સામાજિક ખર્ચ - લાભ વિશ્લેષણના તબક્કા
 (૨) સાનુક્રમનો સિદ્ધાંત
 (૩) સામાજિક ઓડિટ
 (૪) જગી અને લાઉ મોડેલ
 (૫) જીટ અભિગમ.

ENGLISH VERSION

Instruction : Necessary calculations are part of your answer.

- 1 The comparative Balance Sheets of "VISHWAS" Ltd. 2014 20
and 2015 are given below :

Liabilities	2014	2015	Assets	2014	2015
Equity shares capital			Fixed assets	1,00,000	2,20,000
(per share 10 Rs.)	20,000	95,000	Investments	20,000	-
Redeemable Pref.			Stock	54,000	40,000
shares capital			Debtors	46,000	60,000
(Rs. 10 each of			Bank balance	-	2,00,000
Rs. 8 paid)	20,000	-	Profit and		
Capital reserve	20,000	-	loss A/c	40,000	4,000
General reserve	60,000	60,000	Debenture discount	-	1,000
Capital red. reserve	-	10,000			
10% Debentures	20,000	60,000			
Creditors	20,000	80,000			
Bills payable	20,000	60,000			
Provision for taxation	40,000	1,00,000			
Provision for					
depreciation	20,000	60,000			
Bank overdraft	20,000	-			
	2,60,000	5,25,000		2,60,000	5,25,000

Additional information :

- (1) The company has sold off all fixed assets for Rs. 1,20,000 in the beginning of the year and has credited profit to capital reserve account.
- (2) The company has sold off its investments 25% profit in current year.
- (3) Stock was valued at 10% less than its original cost in previous year. Now it is decided to value at cost price stock on 2015 is shown at the cost price.
- (4) In the beginning of current year the company has redeemed preference shares at the premium of 8% after observing necessary legal provisions for this purpose the company has transferred required amount to capital red. reserve A/c from general reserve A/c.
- (5) The company has given fully paid up bonus shares to its equity shareholders from capital reserve account.
- (6) During the year the company has paid Rs. 10,000 on account of Interim dividend and Rs. 20,000 for tax.

From the above information prepare a statement showing changes in working capital and fund flow statement.

(All calculations are to be shown as part of answer)

OR

- 1 "VISHVAJEET" Ltd. Balance Sheet are given below as on 31-3-14 and 31-3-15 : **20**

Liabilities	31-3-14	31-3-15	Assets	31-3-14	31-3-15
Pref. share capital (Each Rs. 10 paid up Rs. 7')	1,05,000	-	Goodwill	99,000	48,500
Equity share capital (Each Rs. 10)	3,00,000	4,50,000	Land & Building	2,40,000	3,75,000
			Plant & Machi.	2,10,000	3,00,000
			Investments	60,000	-
			Stock	45,000	75,000

Share premium	22,500	15,000	Debtors	66,000	60,000
General Reserve	99,000	33,500	Bills Receivable	15,000	15,000
Profit and loss A/c	52,500	1,12,500	Cash Balance	15,000	16,500
15% Debenture	-	1,50,000	Bank Balance	-	60,000
Bank overdraft	30,000	-			
Creditors	75,000	90,000			
Provision for tax	36,000	45,000			
Proposed dividend	30,000	54,000			
	7,50,000	9,50,000		7,50,000	9,50,000

Additional information :

- (1) The company have follow the necessary provision of law and the amount of preference shares, return on 5% premium. For this purpose Rs. 1,50,000 is transferred from general reserve to capital return reserve account.
- (2) Provision for taxation Rs. 46,500 during this year.
- (3) The company give the bonus to present shareholders two share given one share from capital return reserve.
- (4) Investments are sale on 20% profit on its sales price.
- (5) Last year proposed dividend has been paid this year.
- (6) During the year debenture disclose on 5% discount.
- (7) Provision of depreciation on land-building Rs. 65,000 and plant-machinery Rs. 35,000.

From the above information prepare a statement showing changes in working capital and fund flow statement.

2 The Balance Sheets of "SONAL" Ltd. as on 31-3-14 and 31-3-15 are given below : 20

Liabilities	31-3-14	31-3-15	Assets	31-3-14	31-3-15
Equity share capital (each of Rs. 10)	10,00,000	7,50,000	Fixed assets	13,00,000	14,80,000
Profit and loss A/c	7,00,000	3,20,000	Investments	1,50,000	1,20,000
8% Debenture	-	5,00,000	Stock	1,00,000	1,50,000
Creditors	50,000	5,10,000	Debtors	1,50,000	3,50,000
Tax provision	1,50,000	1,70,000	Cash-Bank	1,20,000	90,000
			Preliminary expen.	80,000	60,000
	19,00,000	22,50,000		19,00,000	22,50,000

Additional information :

- (1) As per section 77 of Companies Act, the company has bought back 25% of its equity capital at face value.
- (2) Investments of cost price of Rs. 50,000 were sold with a profit of Rs. 10,000 and profit was credited to profit and loss account.
- (3) Dividend of Rs. 90,000 was paid during the year. (Interim).
- (4) Provision of Rs. 50,000 for depreciation on fixed assets was made.
- (5) Income Tax Rs. 1,40,000 was paid during the year.

From the above information prepare cash flow statement as per AS-3 in the book of SONAL Ltd.

OR

- 2 As per Accounting Stand. - 3 prepare the format of "Cash Flow Statement". 20
- 3 (a) V.R.G. Ltd. is manufacturing a engine spareparts, 5
to produce the first unit of it expense of raw material is Rs. 1,000 and labour hours spent are 300 labour cost per hour is Rs. 10 variable cost is Rs. 5 per hour. If there is 80% effect of learning curve on production. Then find out the total cost and average cost per unit to produce 1 unit and 4 units.
- (b) If in one question of S.Q.C. for $\bar{X}$ graph. 5
U.C.L. = 41.12 and $\bar{x} = 30.58$, Then find out L.C.L. for $\bar{X}$ graph. If ten value of $\bar{x}$ is 22, 29, 33, 36, 37, 31, 30, 32, 35, 28. Then find out that the following production process is in control or not ? (without graph)
- (c) Explain the limitation of Decision Tree. 5

OR

- 3 (a) Three Machines A, B and C produces 3000, 4000 and 5
3000 number of screws daily in a Factory, Machines A, B and C produces 4%, 5% and 6% defective screws respectively. Randomly one screw is selected from the production and found to be defective. Find the probability that the selected defective screw is produced by Machine B.

- (b) Draw the net-work figure from below describe data and explain how dummy activity is show in figure : 5

Activity	Immediately Preceding Activity
B	—
H	—
A	B
R	H
T	A, R
V	R
R	T
G	V

- (c) Explain the objective of Human Resource Accounting. 5

4 Write short notes : (any two) 15

- (1) Stages of Social Cost Benefit Analysis
- (2) Theory of Runs
- (3) Social Audit
- (4) Jaggi and Lau's Model
- (5) JIT Approach.